

İraq

Orta şərqlin ən qarmarışıq və ən maraqlı ölkələrindən biri olan İraq dövlətinin müasir tarixi 1 Oktyabr 1919da Osmanlıdan ayrılması ardından 1932in Oktyabrına qədər İngilis mandatı altında yaşaması ilə başlayır. 1958-ci ildəki qanlı zərbə ilə əsgəri rəhbərlik krallığı devirib respublikanı qurdu. 1963-də ölkədə edilən son zərbənin ardından Ərəbcədə yenidən diriliş mənasını verən və Misirdə Nasirin başlatdığı böyük Ərəb Milliyyətçiliyi hərəkatini müdafiə edən BAAS iqtidarı ələ keçərdi. BAAS içərisindəki dərin qarşıdurmalar və qanlı hərəkatlar 1979da Səddam Hüseynin Dövlət Başçısı olmasına qədər davam etdi. Səddam Hüseynin çox müharibəli və qarşıdurmalı dövrü Amerikanın 2003 İraq işğalına qədər davam etdi. 28 dekabr 2005də BMT tərəfindən hazırlanan keçici konstitusiyanın qəbul edilməsi və ilk ümumi seçkilərin keçirilməsi ilə İraq günümüzdəki problemlərin həll edilmədiyi və çox çəkişməli siyasi zəmininə çatdı.

Bu qanlı hadisə indiki vaxtda da davam edərkən İraqda ən son siyahıya alma 1987da edilmişdir. 2009un avqustunda edilməsi planlanan siyahıyaalma isə dini və etnik ayrılıqları qızıqdıra biləcəyi səbəbiylə təxirə salındı. 1987 siyahıya almasını uyğunlaşdıraraq bu gün İraqın əhalisinin 28.000.000 ilə 31.000.000 arası olması nəzərdə tutulmaqdadır.

Bu əhalinin;

%75i Ərəb

%20inin Kürd

%5-6ının Türkmən olduğu təxmin edilməkdədir.

%55 Şiə

%40 Sünni

%2-3 Xristian olaraq ayrıldığı müşahidə edilməkdədir.

İraqda illər boyu sürən işğallarla birlikdə içəridəki dərin qarşıdurmalar da İraqın bütünlüyünü illərdən dərinə sarsıtmışdır. Belə ki 1980ci illərdən sonra Sünni Ərəb ideologiyasını daşıyan Baas iqtidarı bu ayrışmaları dərinə qızıqdırmışdır. 2003 ABŞ işğalına Sünni Ərəblər müqavimət göstərərkən ölkədəki Kürdlər və Şiə Ərəblər koalisiyanın güclənməsinə dəstək vermişlər. Görüldüyü üzrə İraqın dini və etnik ayrı-seçkilikləri xarici siyasəti də dərinə təsir etməkdədir. Bununla birlikdə İraqda illərcə davam edən mərkəzləşdirilmiş rəhbərlik anlayışı və mərkəzdən qaçmaq istəyən kürd və s. tipli qruplaşmaları ölkənin parçalanmasına gətirib